

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak (sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie ze skargi A.S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
I ACa 667/24,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie,

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie delegowanego
do wykonywania czynności w Prokuraturze Krajowej A.P.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2025 r.,

**I. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym
w Warszawie w sprawie o sygn. I ACa 667/24, nastąpiła
przewlekłość postępowania;**

**II. przyznaje A.S. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego
w Warszawie sumę pieniężną w kwocie 2 000 (dwa tysiące)
złotych za okres od 11 lutego 2021 r. do 15 października 2025 r.;**

**III. zwraca ze Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego
w Warszawie na rzecz A.S. kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem
zwrotu opłaty od skargi;**

**IV. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego
w Warszawie na rzecz A.S. kwotę 240 (dwieście czterdzieści)
złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wraz
z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie**

za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu do dnia zapłaty;

V. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie wyznaczenie w sprawie o sygn. akt I ACa 667/24 rozprawy w terminie 3 (trzech) miesięcy od dnia zwrotu akt;

VI. oddala skargę w pozostałym zakresie.

Paweł Księżak

Oktawian Nawrot

Mirosław Sadowski

UZASADNIENIE

Pismem oznaczonym datą 20 sierpnia 2025 r. A.S. (dalej: Skarżąca) reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika adw. M.Ż. wniosła skargę na przewlekłość postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. I ACa 667/24 wnosząc o:

1. stwierdzenie przewlekłości ww. postępowania sądowego,
2. zalecenie Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności zmierzających do możliwie najszybszego zakończenia postępowania,
3. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącej sumy pieniężnej w wysokości 20 000 zł,
4. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącej kosztów postępowania.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że 8 lutego 2021 r. powódka wniosła pozew do Sądu I Instancji. Sąd I Instancji 28 września 2023 r. wydał wyrok. Od powyższego wyroku, apelację złożył pozwany, która wpłynęła do Sądu I Instancji 25 stycznia 2024 r. i wraz z aktami sprawy została przekazana 12 lutego 2024 r. do Sądu II Instancji.

Skarb Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie, w piśmie oznaczonym datą 22 września 2025 r. wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz. U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

O przewlekłości postępowania można mówić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15). Ustawa o

skardze na przewlekłość nie określa wprost, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06 oraz z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Podobnie przyjmował Naczelny Sąd Administracyjny (postanowienia NSA: z 7 lipca 2006 r., I OPP 64/06; z 24 kwietnia 2008 r., I OPP 16/08 oraz z 4 czerwca 2008 r., I OPP 20/08).

Z analizy akt sprawy wynika, że przedmiotowe postępowanie zostało zainicjowane pozwem Skarżącej, który wpłynął do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie 11 lutego 2021 r. Sąd I Instancji wydał wyrok 28 września 2023 r. Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany, która wpłynęła do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie 25 stycznia 2024 r. i wraz z aktami sprawy przedstawiona została Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie 14 lutego 2024 r. Następnego dnia przeprowadzono losowanie sędziego referenta i nadano sprawie sygnaturę. 22 lipca 2024 r. wydano zarządzenie o zawiadomieniu pełnomocników stron o składzie wyznaczonym do rozpoznania apelacji i o doręczeniu odpisu apelacji pełnomocnikowi powódki. 23 grudnia 2024 r. do sądu wpłynęła odpowiedź na apelację udzielona przez stronę powodową.

W świetle przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz okoliczności faktycznych sprawy, nie ulega wątpliwości, iż w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie wystąpiła przewlekłość postępowania.

Sąd Apelacyjny od 14 lutego 2024 r. (data wpłynięcia apelacji) do dnia rozpoznania skargi nie podejmował żadnych czynności zmierzających do rozpoznania sprawy, a bezczynność Sądu wyniosła 20 miesięcy.

Powyższe ustalenia przesądzają o zasadności skargi i skutkują przyjęciem, że w zaskarżonym postępowaniu zaszła przewlekłość procedowania.

Odnosząc się do stanowiska uczestnika postępowania zajętego w odpowiedzi na skargę, przypomnieć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego

podkreśla się, że znaczy wpływ spraw, problemy kadrowe i obciążenie sędziów pracą pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie, w której wniesiono skargę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06). Obciążenie pracą, ilość spraw oraz stan kadry orzeczniczej, co najwyżej prowadzić mogą do stwierdzenia, że przewlekłość postępowania nie jest wynikiem zaniedbań, czy też uchybień ze strony Sądu. Jednakże to na Państwie spoczywa obowiązek zorganizowania warunków należytego sprawowania władzy jurysdykcyjnej (por. zamiast wielu postanowienie Sądu Najwyższego z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06).

Uwzględniając skargę, wobec sformułowania przez Skarżącą stosownego żądania, Sąd Najwyższy miał obowiązek przyznać od Skarbu Państwa sumę pieniężną, o której mowa w art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość. Wskazany przepis określa granice rzeczzonej rekompensaty (2 000 – 20 000 zł), a także stanowi, że wysokość sumy pieniężnej, we wskazanych granicach, wynosi nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, niezależnie od tego, ilu etapów postępowania dotyczy stwierdzona przewlekłość postępowania.

Skoro postępowanie sądowe w niniejszej sprawie rozpoczęło się 11 lutego 2021 r. (prezentata Sądu Okręgowego) i nadal nie zakończyło się prawomocnie to przyjmując kwotę 500 zł za każdy rok trwania postępowania oraz uwzględniając specyfikę niniejszej sprawy, Sąd Najwyższy przyznał Skarżącej sumę pieniężną w wysokości 2 000 zł za okres od 11 lutego 2021 r. do 15 października 2025 r.

Jednocześnie, Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do przyznania Skarżącej pełnej żądanej przez nią kwoty w wysokości 20 000 zł. Sąd w sprawie nie stwierdził żadnych szczególnych przesłanek za tym przemawiających.

Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, zalecił Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie wyznaczenie w sprawie o sygn. I ACa 667/24 rozprawy w terminie 3 miesięcy od dnia zwrotu akt.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 2 i 4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w pkt 1 i 2 sentencji postanowienia.

Podstawę orzeczenia o kosztach sądowych w pkt. 3 postanowienia stanowi art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, zgodnie z którym uwzględniając lub odrzucając skargę, sąd z urzędu zwraca uiszczoną od niej opłatę.

O kosztach zastępstwa procesowego (wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 240 zł), Sąd Najwyższy w pkt 4 postanowienia orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość. w zw. z § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1964 ze zm.).

[AP]

[r.g.]